

Vraag nr. 10
van 10 september 2004
van de heer FILIP DEWINTER

Sociale huisvesting Antwerpen – Asielzoekers

De Antwerpse socialehuisvestingsmaatschappijen krijgen naar verluidt onevenredig veel aanvragen van asielzoekers. Sommige bronnen spreken van 5.000 aanvragen. Vaak zijn deze asielzoekers conform het spreidingsplan aan OCMW's van andere gemeenten toegewezen.

1. Hoeveel asielzoekers, erkende politieke vluchtelingen of geregulariseerde illegalen vroegen in 2003 een sociale woning aan bij een Antwerpse socialehuisvestingsmaatschappij ?
2. Hoeveel asielzoekers, erkende politieke vluchtelingen of geregulariseerde illegalen zijn gehuisvest in een Antwerpse sociale woning ?
3. Aan welke gemeenten werden bovenvermelde asielzoekers conform het spreidingsplan toegewezen ?
4. Stelt de minister maatregelen in het vooruitzicht om de instroom van asielzoekers en politieke vluchtelingen in de sociale huisvesting te beperken, teneinde de leefbaarheid in de sociale wooncomplexen opnieuw te kunnen garanderen ?
5. Is het de bedoeling van de minister om de rondzendbrief van gewezen minister van Huisvesting Jaak Gabriëls betreffende de verplichte opname van asielzoekers in sociale woningen – ook degenen die conform het spreidingsplan aan andere gemeenten werden toegewezen – te herroepen ?

Antwoord

1. Vooreerst dien ik algemeen op te merken dat er geen rekening wordt gehouden met de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger gevraagde gegevens bij het toepassen van het sociaal huurbesluit zodat deze gegevens niet systematisch worden bijgehouden door de socialehuisvestingsmaatschappijen. Vermits deze gegevens niet worden bijgehouden kunnen er hier dan ook geen statistieken voor worden opgesteld.

Rondvraag bij de 6 Antwerpse socialehuisvestingsmaatschappijen bevestigt dat deze gegevens niet beschikbaar zijn. Het opzoeken van de gevraagde informatie impliceert dat de aanvraagdossiers manueel zouden moeten worden doorbladerd wat gezien de omvang van het werk en de kleine personeelsbezetting van de socialehuisvestingsmaatschappijen de dienstverlening in het gedrang zou brengen. Sommige Antwerpse huisvestingsmaatschappijen deelden mee dat in de individuele dossiers wel een onderscheid wordt gemaakt tussen asielzoekers en erkende politieke vluchtelingen, maar niet of het al dan niet om een geregulariseerde illegaal gaat.

Twee Antwerpse huisvestingsmaatschappijen gaven aan dat op basis van de ervaring van het personeel vermoedelijk 20 percent van het aantal aanvragen in 2003 afkomstig was van asielzoekers, erkende politieke vluchtelingen of geregulariseerde illegalen. Het gaat hier wel om een zeer ruwe schatting. Eén van deze huisvestingsmaatschappijen deelde mee dat naar hun aanvoelen deze aanvragen teruglopen in vergelijking met vorige jaren.

2. Hier geldt dezelfde opmerking als onder 1. Vermoedelijk gaat het hier om een beduidend lager percentage bij maatschappijen die, na toepassing van de door het sociaal huurbesluit opgelegde voorrangsregels, voorrang verlenen aan kandidaten die gedurende de laatste 6 jaar 3 jaar in Antwerpen hebben gewoond. Bovendien zijn een aantal politieke vluchtelingen uitgeprocedeerd op het ogenblik van toewijzing en zouden zij reeds het land moeten hebben verlaten.
3. Ook hier waren de verkregen gegevens van de betrokken Antwerpse huisvestingsmaatschappijen, gezien de beschikbaarheid ervan, uiterst schaars. Eén Antwerpse huisvestingsmaatschappij deelde mede dat zij in het eerste semester van 2004 169 woongelegenheden heeft toegekend aan asielzoekers die op basis van het spreidingsplan niet aan Antwerpen toegewezen waren.

De onder de punten 1 tot en met 3 vermelde gegevens mogen niet worden veralgemeend omdat zij berusten op een subjectieve inschatting bij slechts twee huisvestingsmaatschappijen.

en (1) en de specifieke kenmerken van één maatschappij (3). Relevante betrouwbare gegevens kunnen slechts worden verstrekt na manuele natrekking van het gevraagde uit de individuele dossiers.

4. De Vlaamse volksvertegenwoordiger gaat blijkbaar uit van de stelling dat de leefbaarheid in de sociale huisvesting gegarandeerd zal zijn door asielzoekers en politieke vluchtelingen te weren. De werkelijkheid is echter veel complexer.

Leefbaarheid in een sociale woonwijk of-complex hangt van veel factoren af. Er zijn de praktische zaken zoals de afvalophaling of de inrichting en onderhoud van de omgeving. Er zijn de problemen van lawaaioverlast of wederzijds onbegrip. Dit neemt niet weg dat het samenleven van mensen met verschillende achtergrond niet altijd evident is. Dit geldt voor elke buurt, zo ook in een sociale woonwijk. Het regeerakkoord voorziet in een reeks van maatregelen die de leefbaarheid in de sociale huisvesting moeten verbeteren.

De Vlaamse overheid zal beheersovereenkomsten afsluiten met de huisvestingsmaatschappijen, waarin afspraken zullen opgenomen worden m.b.t. het aanbod aan woningen en over de financiële middelen om dit te realiseren. Er zullen ook afspraken gemaakt worden over de betrokkenheid van de bewoners bij het beheer van deze woningen. Er zal ruimte gecreëerd worden voor een toewijzingsbeleid op maat van de lokale situatie. De lokale besturen zullen daarbij betrokken worden in een regisseursrol. In het kader van de samenwerking tussen Wonen en Welzijn, zal het overleg hierover trouwens worden opgestart via de denktank wonen en welzijn.

Betrokkenheid, participatie en samenspraak van bewoners vragen uiteraard dat mensen elkaar zouden verstaan. Precies dit is een centraal punt in het inburgeringsbeleid, dat ik ook in de sociale huisvesting ten volle wil laten spelen. Ik wil dan ook van alle bewoners in de sociale huurwoningen vragen dat ze bereid zijn om met elkaar te spreken, en dat ze dus minstens voldoende Nederlands moeten kennen om elkaar te verstaan. Ik heb opdracht gegeven aan de administratie om na te gaan hoe

het recht op een woning zich verhoudt tot het recht op een leefbare woonomgeving voor alle sociale huurders, en tot zij die onder toepassing van het inburgeringsdecreet vallen.

5. Voor een goed begrip, de omzendbrief van mijn voorganger verduidelijkt voor de huisvestingsmaatschappijen dat elke aanvrager die zich (tijdelijk) legaal in België bevindt, moet worden ingeschreven. Echter is bepaald dat de huurovereenkomst kan worden verbroken indien de huurder na toewijzing toch een bevel tot het verlaten van het grondgebied zou krijgen.

Het is mijn stelling dat het huisvestingsbeleid erop moet gericht zijn om betaalbare en kwaliteitsvolle woningen aan te bieden, aan diegenen die legaal op het Vlaams grondgebied verblijven, die echter niet over de voldoende middelen beschikken om dit op eigen kracht te realiseren. In dit aanbod aan sociale huurwoningen moet het beleid trachten de leefbaarheid te verbeteren door, zoals ik heb aangegeven, ook plichten naast rechten mee in rekening te brengen.

Met verwijzing naar mijn antwoord hierboven en meer bepaald het creëren van ruimte voor een toewijzingsbeleid op maat van de lokale situatie, zal het op te maken uniform sociaal huurbesluit hierbij van cruciaal belang zijn. De besprekingen hieromtrent, onder meer met de sociale huisvestingssector, zullen op korte termijn aangevat worden. Binnen dit kader zal de problematiek die de Vlaamse volksvertegenwoordiger aanhaalt ook verder besproken worden teneinde de passende regeringsmaatregelen te nemen.